

**Wyrok Sądu Najwyższego
z dnia 12 stycznia 1937 r.
sygn. akt 3 K 2186/36**

- 1) Ma miejsce zbieg przepisów ustawy (art. 36 k.k.), a nie zbieg przestępstw (art. 31 k.k.), gdy oskarżonemu zarzuca się jeden czyn, podpadający jednocześnie pod art. 225 § 1 oraz art. 259 k.k. (zabójstwo rozbójnicze).**
- 2) Uznanie, że sprawca dokonał czynu podpadającego pod art. 225 § 1 oraz art. 259 k.k. (zabójstwa rozbójniczego), wyklucza zastosowanie art. 225 § 2 k.k. (zabójstwa afektywnego).**

Sąd Najwyższy w składzie:

przewodniczący: sędzia Sądu Najwyższego St. Wyrobek (spr.),

sędziowie Sądu Najwyższego: dr J. Rogalski

J. Dworzak

przy udziale prokuratora Sądu Najwyższego R. Schwakopfa

i aplikanta sądowego M. Basiewicza, jako protokółanta

na rozprawie kasacyjnej dnia 12 stycznia 1937 r.,

w sprawie Andrzeja Czarnoryja

oskarżonego z art. 225 k.k.¹,

po rozpoznaniu kasacji oskarżonego od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie, jako sądu przysięgłych, sygn. III K 664/36 z dnia 15 września 1936 r.,

kasację oskarżonego oddala, a od ponoszenia kosztów postępowania kasacyjnego i od opłaty sądowej w Sądzie Najwyższym zwalnia.

Uzasadnienie

Kasacja oskarżonego zarzuca obrazę:

- a) art. 419, 426 i 427 k.p.k.² w związku z art. 31, 225 i 259 k.k. przez połączenie w pytaniach pierwszym i trzecim prócz znamion zbrodni z art. 225 k.p.k. także i cech przestępstwa art. 259 k.k., co do którego nie było oskarżenia;
- b) art. 420, 424 i 427 k.p.k. przez nieuzasadnioną odmowę zadania przysięgłym pytania dodatkowego w kierunku art. 225 § 2 k.k.;
- c) art. 379 § 2 k.p.k., w związku z art. 54 k.k., przez niezindywidualizowanie wymiaru kary, tudzież przez wadliwe uzasadnienie.

¹ Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. – Kodeks karny, Dz.U. 1932 nr 60 poz. 571.

² Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 marca 1928 r. Kodeks postępowania karnego, Dz.U. 1928 nr 33 poz. 313.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarzut [sformułowany] pod [punktem] a jest bezpodstawny.

Akt oskarżenia zarzucił oskarżonemu zbrodnię z art. 225 § 1 k.k., popełnioną jednym czynem przez to, że oskarżony, używając przemocy w postaci zabójstwa swej matki, zabrał jej i Janowi Burzy cudze mienie wartości kilkudziesięciu złotych w celu przywłaszczenia. Z tego okazuje się, że zadanie jednego pytania, obejmującego wszystkie ustawowe znamiona zbiegających się (art. 36 k.k.) w tym przypadku przepisów karnych z art. 225 i 259 k.k. pod które zarzucony czyn podpada, było według art. 426 k.p.k. i ustalonego w tej mierze orzecnictwa Sądu Najwyższego właśnie prawidłowe (patrz Zbiór Orzeczeń Sądu Najwyższego 1935 poz. 336), następnie, że oskarżeniem był wbrew odmiennemu twierdzeniu kasacji objęty i rozbój, wreszcie, że przepisu art. 31 k.k. nie obrażono ponieważ go słusznie nie zastosowano.

Zarzut [sformułowany] pod [punktem] b jest też niezasadny.

Silne wzruszenie stanowi według art. 225 § 2 k.k. okoliczność uzasadniająca zastosowanie do zabójcy działającego pod wpływem takiego wzruszenia wyjątkowo łagodniejszej kary od zasadniczej sankcji karnej.

Zadanie osobnego pytania tej treści, czy oskarżony działał pod wpływem silnego wzruszenia jako pytania dodatkowego do całego pytania, zawierającego znamiona jednoczynowego zabójstwa rozbójniczego, byłoby nieprzewidzianym w art. 259 k.k., a zarazem wypaczającym sens ustawy, rozszerzeniem przywileju z art. 225 § k.k. na przestępstwo rozboju. Gdyby bowiem dopuścić istnienie takiej możliwości, to wówczas sprawcy stosujący przemoc najłżejszego stopnia groziła by kara więzienia do 15 lat, takiemu zaś, który posunąłby się w używaniu przemocy aż do zabicia swej ofiary, więzienie tylko do 10 lat.

Natomiast byłoby do pomyślenia zadanie osobnego pytania dodatkowego, z art. 225 § 2 k.k. na wypadek opuszczenia (art. 443 k.p.k.) w odpowiedzi przysięgłych okoliczności konkretyzujących znamiona przestępstwa rozboju. Do zadania takiego pytania nie było atoli w przewodzie sądowym podstawy, skoro oskarżony wbrew odmiennemu twierdzeniu kasacji (wymienionej w kasacji karty 313 w aktach nie ma, akta zawierające tylko 220 kart) silnym wzruszeniem, się nie tłumaczył, lecz bronił się początkowo tylko zdenerwowaniem (k. 172), a wreszcie i to tłumaczenie odwołał i wyjaśnił, że nie był zdenerwowany lecz pijany (k. 174) i zmarznięty (k. 175 odwr.).

Mija się także z prawdą twierdzenie kasacji jakoby biegli psychiatrzy orzekali, że oskarżony jako psychopata, alkoholik i zarażony kiłą podlega silnym wzruszeniom, ponieważ wprost przeciwnie wyłączyli istnienie afektu patologicznego, co do afektu fizjologicznego zaś uchylili się od dania odpowiedzi (k. 188) wychodzącej w zakres oceny przez przysięgłych.

Zarzut ostatni jest też niezasadny.

Trybunał na podstawie wszechstronnej, wyczerpującej analizy charakteru oskarżonego, rozważania zachowania się oskarżonego przed, w czasie i po dokonaniu czynu, doszedł do przekonania, które należyć umotywowował, że oskarżony jest osobnikiem do cna zepsutym („obojętnym w reagowanie na przestępstwo”),

bezwzględny aż do okrucieństwa („okrutny sposób działania”), stroniącym od pracy, utrzymującym się z kradzieży i pomimo pracy nad jego wychowaniem w odpowiednich zakładach w Krakowie i w zgoła niepoprawnym. To umotywowanie orzeczonej kary dożywotniego więzienia zgodne jest z przepisem art. 54 k.k. i wskazówkami, udzielanymi przez Sąd Najwyższy w orzeczeniu ogłoszonym w Zbiorze Orzeczeń Sądu Najwyższego 1935 poz. 300, a polemika kasacji ze słusznością tego, przekonania, tudzież odmienne wnioski wysnute z własnej oceny materiału w sprawie, nie nadają się do sprawdzenia kasacyjnego.

Z tych powodów Sąd Najwyższy orzekł jak wyżej na mocy art. 529 i 598 k.p.k. oraz art. 83 ustawy o kosztach sądowych³.

[art. 31 k.k., art. 36 k.k., art. 54 k.k., art. 225 § 1 k.k., art. 225 § 2 k.k., art. 259 k.k., art. 379 § 2 k.p.k., art. 419 k.p.k., art. 420 k.p.k., art. 424 k.p.k., art. 426 k.p.k., art. 427 k.p.k. art. 443 k.p.k., art. 529 k.p.k., art. 598 k.p.k.]

³ Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. – Przepisy o kosztach sądowych, Dz.U. 1934 nr 93 poz. 837.